

มะเร็งต่อมน้ำเหลือง

มะเร็งต่อมน้ำเหลือง คือ

โรคที่มีเนื้องอกร้ายชนิดหนึ่งเกิดขึ้นที่ต่อมน้ำเหลืองหรือโครงสร้างต่อม ซึ่งระบบน้ำเหลืองก็เป็นระบบหนึ่งของภูมิคุ้มกัน ประกอบไปด้วย อวัยวะน้ำเหลือง ได้แก่ ม้าม และไขกระดูก ซึ่งภายในอวัยวะเหล่านี้จะเต็มไปด้วยน้ำเหลือง มีหน้าที่นำสารอาหารและเซลล์เม็ดเลือดขาวไปทั่วร่างกาย และเมื่อเซลล์เม็ดเลือดขาวเหล่านี้เกิดความผิดปกติ จึงทำให้เกิดเป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลืองขึ้นมา

มะเร็งต่อมน้ำเหลือง สามารถเกิดได้ในทุกที่

เพราะต่อมน้ำเหลืองมีอยู่ทั่วร่างกาย ไม่ว่าจะเป็น คอ รักแร้ ข้อพับแขน ข้อพับขา ช่องอกหรือช่องท้อง แต่อย่างไรก็ตามเซลล์น้ำเหลืองก็ยังอยู่ตามอวัยวะต่างๆ ของร่างกายด้วย ไม่ว่าจะเป็นลำไส้ หรือกระเพาะ จึงสามารถเกิดมะเร็งต่อมน้ำเหลืองได้หมดทุกที่

สาเหตุที่ทำให้เกิดโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง ยังไม่ทราบแน่ชัด แต่จากการคาดการณ์เบื้องต้นพบว่ามีปัจจัยเสี่ยง ได้แก่

1. **ปัจจัยทางเคมี** วัตถุทางเคมีที่อาจก่อให้เกิด มะเร็ง เช่น สารเคมีปราบศัตรูพืช น้ำยาย้อมผม เป็นต้น
2. **ปัจจัยทางภูมิคุ้มกัน** ผู้ที่มีสมรรถภาพภูมิคุ้มกันโรคลดลง เช่น โรคเอดส์ การปลูกถ่ายอวัยวะ โรคไขข้ออักเสบ เป็นต้น
3. **ปัจจัยทางพันธุกรรม** การเกิดมะเร็งต่อมน้ำเหลืองนั้น มีความชัดเจนที่เกิดมาจากกรรมพันธุ์ทางครอบครัว เช่น พี่น้องอาจเป็นมะเร็งต่อมน้ำเหลืองตามลำดับ หรือเป็นพร้อมกัน
4. **สาเหตุจากไวรัส** การติดเชื้อไวรัส เช่น ไวรัส HIV เป็นต้น

ปัจจุบันมีการตรวจวินิจฉัยดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากวิวัฒนาการทางการแพทย์ที่ดีขึ้นมาก ส่งผลให้อัตราการรอดชีวิตสูงขึ้น เนื่องจากการรักษาที่ดีขึ้น สำหรับวัยที่ตรวจพบมะเร็งต่อมน้ำเหลือง สามารถพบได้ในกลุ่มวัยรุ่นอายุตั้งแต่ 20 ปีถึง 40 ปี ทั้งนี้ก็ยังมีตรวจพบในผู้สูงอายุตั้งแต่ 55 ปีขึ้นไป

อาการของโรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง

จะพบก้อนที่บริเวณต่างๆ ของร่างกาย เช่น คอ รักแร้ ขาหนีบ โดยก้อนเหล่านั้นจะไม่มีอาการเจ็บต่างจากการติดเชื้อที่มีอาการเจ็บที่ก้อนเนื้อ มีไข้ หนาวสั่น มีเหงื่อออกมากในกลางคืน เบื่ออาหาร น้ำหนักลดเร็ว อ่อนเพลียโดยไม่ทราบสาเหตุ ไอเรื้อรัง หายใจไม่สะดวก ต่อมนอนซิลโต ปวดศีรษะ ซึ่งอาการนี้มักพบบริเวณต่อมน้ำเหลืองในระบบประสาท แต่บางครั้งการคลำเจอก้อนก็อาจไม่ใช่ก้อนมะเร็งเสมอไป เพราะอาจเป็นเรื่องของอาการอักเสบจากการติดเชื้อ หรืออาจเป็นตัวโรคอื่นๆ ที่ไม่ใช่มะเร็ง

โดยมะเร็งต่อมน้ำเหลืองสามารถรักษาให้หายได้ขาดได้ ถ้าไม่ได้อยู่ในระยะแพร่กระจาย จึงควรสังเกตตัวเองอยู่เสมอ หากคลำเจอก่อนเวลาอาบน้ำก็ควรรีบไปพบแพทย์ เพื่อการรักษาได้อย่างทัน่วงที

สำหรับระยะของมะเร็งต่อมน้ำเหลืองแบ่งออกเป็น 4 ระยะ ได้แก่

- **ระยะที่ 1** พบมะเร็งต่อมน้ำเหลืองเพียงตำแหน่งเดียว เช่น บริเวณลำคอด้านซ้าย หรือบริเวณรักแร้ด้านขวา บริเวณใดบริเวณหนึ่ง
- **ระยะที่ 2** พบมะเร็งต่อมน้ำเหลืองตั้งแต่สองตำแหน่งขึ้นไป แต่จะต้องอยู่ด้านเดียวกันของกระบังลม เช่น บริเวณคอด้านซ้าย และคอด้านขวา หรือคอซ้ายกับรักแร้ซ้าย
- **ระยะที่ 3** พบมะเร็งต่อมน้ำเหลืองทั้งส่วนบนและส่วนล่างของกระบังลม เช่น มีต่อมน้ำเหลืองโตที่รักแร้ร่วมกับที่ขาหนีบ
- **ระยะที่ 4** โรคมะเร็งกระจายออกนอกระบบน้ำเหลือง เช่น เกิดที่ไขกระดูก หรือเนื้อเยื่ออวัยวะอื่น เช่น ตับ ปอด สมอง กระดูก

วิธีการตรวจหา มะเร็งต่อมน้ำเหลือง

แพทย์จะทำการซักประวัติคนไข้ และตรวจร่างกายเป็นลำดับ หรือตัดชิ้นเนื้อของต่อมน้ำเหลืองออกไปตรวจทางพยาธิวิทยา ส่วนการรักษาจะใช้วิธีการให้ยาเคมีบำบัด จำนวนครั้งในการให้ขึ้นอยู่กับแพทย์ที่ดูแลในเคสนั้นๆ ซึ่งการรักษาโรคนี้นี้จะมีแพทย์ผู้เชี่ยวชาญดูแลอยู่ หากตัวโรคมียุทธศาสตร์มากจะใช้วิธีการฉายแสงจากภายนอก หรือในคนไข้ที่มีข้อห้ามในเรื่องของการให้ยาก็จะได้รับการรักษาด้วยวิธีนี้เช่นกัน โดยมะเร็งต่อมน้ำเหลืองจะไม่ต้องผ่าตัด เนื่องจากเป็นโรคที่ตอบสนองต่อยาและแสงเคมีบำบัดมากๆ อยู่แล้ว

วิธีการดูแลตนเองสำหรับโรคนี้นี้ คือ

พยายามทานอาหารให้ครบ 5 หมู่ อาจจะเน้นอาหารที่มีพลังงานเยอะ เช่น ไข่ขาว หรืออาหารที่มีโปรตีนสูงก็ช่วยได้ เช่น เนื้อสัตว์ต่างๆ แต่ควรหลีกเลี่ยงพวกยาชุด ยาชุด ยาหม้อ ยาลูกกลอน และควรออกกำลังกาย เพื่อเสริมสร้างภูมิคุ้มกัน และช่วยให้สุขภาพดี

แหล่งที่มาของข้อมูล

1. กิริติกานต์ บุญญาวรรณดี RAMA CHANNEL. โรคมะเร็งต่อมน้ำเหลือง [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก:

<https://www.rama.mahidol.ac.th/ramachannel/article/มะเร็งต่อมน้ำเหลือง-โรค/> [25 ส.ค.2025].